

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200501284

Vår ref
200500388-/PFI

Dato
3.6.05

Hørings svar - på utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Det vises til Deres brev datert 24.02.2005 vedrørende høringsutkast til ny forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein. Forslaget ligger innenfor rammen av rett til erstatning nedfelt i Viltloven § 12 a.

Generelle kommentarer

Innføring av prinsippet om forhåndsutbetaling på grunnlag av rovvilt risiko innebærer at det i større grad vil lønne seg å tilpasse driften til eksisterende rovviltforekomst. Dette er en oppfølging av St.meld.nr.15 (2003-2004) Om rovvilt i norsk natur og Stortingets behandling Innst.S.nr.174 (2003-2004). Forslaget følger også opp St.meld.nr. 12(2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd der prinsippet om i større grad å skille beitedyr og rovvilt ble nedfelt. Andel av erstatningen utbetalt som risikoerstatning vil virke inn på hvor omfattende omstilling for beitebruken blir i prioriterte rovviltområder og for rovviltforvaltningen i prioriterte beiteområder. Forskriftens innvirkning på den enkelte driftsenhet vil videre være avhengig av varslet forskrift om risikofaktorer og risikoområder som fastsettes vinteren 2005/2006 av Direktoratet for naturforvaltning etter bred høring.

Det er imidlertid klart at MDs forslag vil innebære en omfattende økonomisk motivert flytting av sau fra tradisjonelle beiteområder i prioriterte rovviltområder til rovviltsikre innhegninger eller områder som prioriteres for beitebruk, jf. rovvilt nemndenes arbeid med forvaltningsplaner. Dette vil særlig gjelde store deler av fylkene Hedmark, S- og N-Trøndelag, Nordland og Troms. Nærmere kvantifisering av omfang av flytting og andre tiltak er ikke foretatt, og vil først kunne gjøres når regionale forvaltningsplaner foreligger og risikofaktorer/risikozoner er fastsatt i egen forskrift av Direktoratet for naturforvaltning.

Forslaget om risikoerstatning innebærer at det ikke lenger vil føres statistikk over samlede tap som skyldes rovvilt. Dette øker viktigheten av å dokumentere totaltap på beite, bl.a. gjennom Organisert beitebruk, fordi totaltapet også kan være en indikasjon på rovviltbestandenes

størrelse og utbredelse. Videre øker betydningen av og motivasjonen for driftsenhetene til å melde inn rovviltskade til SNO, ettersom dokumentert rovviltskade utløser full erstatning for hvert dyr i tillegg til den forhåndsutbetalte risikoerstatningen. LMD legger vekt på at erstatningsordningen blir et forutsigbart og effektivt redskap for driftsenhetene. Det er derfor viktig at risikozonene blir justert når det skjer endringer i rovviltsituasjonen i nye områder.

TIL DEN ENKELTE PARAGRAF

§ 3 Definisjoner

LMD foreslår at begrepet *enhetssats* defineres.

§ 5 Krav til dyrehold og aktsomhetsplikt

MDs forslag vedrørende aktsomhetsplikt innebærer mulighet for forskjellsbehandling mellom fylker. Det bør legges inn et element som sikrer likebehandling mellom fylker. Det bør videre avklares hvilken rettskraft fylkesmannens retningslinjer skal ha i forhold til driftsenhetens krav på erstatning.

Vurdering om driftsenheten har overholdt forsvarlig sanketidspunkt bør ses i sammenheng med forvaltningsplanens inndeling i rovvilt- og beitesoner. Når rovvilt forårsaker skader i beitesoner må også rovviltforvaltningen møte situasjonen med effektivt uttak av rovvilt.

§ 9 Beregning av risikoerstatning

Uoverensstemmelse mellom lokale erfaringer og offisielle bestandsdata er en viktig kilde til konflikt. LMD legger vekt på at grunnlaget for risikoerstatningen, bestandsdata fra Nasjonalt Overvåkingsprogram, arbeides fram med deltakelse fra befolkningen i berørte områder for å sikre en mest mulig felles virkelighetsforståelse (jf. Innst.S.nr.174(2003-2004) s. 12).

MDs forslag til risikoerstatning er ikke differensiert i forhold til skadedyr. Bjørn tar i hovedsak voksen sau, mens gaupe tar nesten utelukkende lam. Det blir derfor urimelig å beregne risikoerstatning for voksen sau og lam ut fra samme enhetssats, da tap av en avlssau har en verdi på om lag 3x verdien av et lam. MD bør sikre at slik skjevhet ikke oppstår ved fastsetting av enhetssats for de ulike risikoområder.

Hittil har hele erstatningsordningen basert seg på faste takster uavhengig av budsjetterrammen. Nå gjøres store deler av erstatningen avhengig av en på forhånd fastsatt budsjetterramme og uavhengig av det totale tapsomfanget det enkelte år. Dette blir et omvendt prinsipp i forhold til tidligere og medfører en større utrygghet for brukerne når det gjelder erstatningsomfanget. Inntil en får erfaring for hvordan dette vil fungere i praksis, bør det derfor tas høyde for at det kan bli behov for å justere budsjetterrammen gjennom året.

§ 13 Vilkår for erstatning for udokumenterte rovviltskader

Forslaget innebærer at driftsenheter i områder med lav risikofaktor er utelukket fra denne formen for erstatning, selv om det er satt i verk f.eks. tiltak som utvidet tilsyn. LMD mener forskriften må utformes med en nødvendig fleksibilitet for å unngå et stort antall urimelige utslag og dispensasjonssøknader. LMD mener derfor at annet ledd er for strengt når det stilles krav om dokumentert skadereduserende effekt, og mener det må være tilstrekkelig å sette krav om dokumenterte forebyggende tiltak.

§ 14 Fastsetting av erstatning for udokumentert rovviltskade

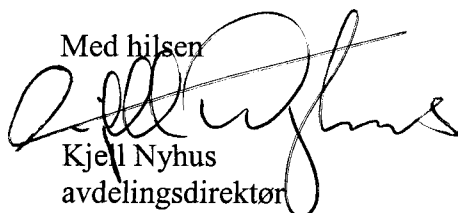
Nærmere kvantifisering av områder/antall driftsenheter for denne delen av erstatningen er mulig først når inndeling i risikoområder og risikofaktor fastsettes i egen forskrift før beitesesongen 2006 av Direktoratet for naturforvaltning. MDs signal om at denne form for erstatning kun skal gjelde få unntakstilfeller vil kunne innebære relativt store avvik mellom sannsynlige rovvilttap og utbetalt erstatning. Etter LMDs syn er imidlertid denne ordningen viktig får å unngå urimelige utslag i erstatningen i forhold til det reelle tapet. Det blir derfor viktig å finne et nivå på denne erstatningen som kan hindre at hele den nye erstatningsordningen kommer i vanry blant husdyrproduzentene nettopp fordi den ikke fanger opp upåregnelige utslag i tap.

Dette må følges opp i forbindelse med egen forskrift om risikofaktorer vinteren 2006 og praktisering av erstatningsordningen.

§ 18 Utbetaling av erstatning

LMD mener det bør vurderes om utbetaling for dokumenterte skader som ikke krever egen søknad kan skje tidligere, spesielt i tilfeller der skadeomfang og beløp er betydelige for driftsenhetens økonomi.

Med hilsen

Kjell Nyhus
avdelingsdirektør

Per Finset
rådgiver